

Pöytäkirja

16.7.2021

VN/6121/2021
VN/6121/2021-SM-7**Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistamishankkeen työryhmän kokous 7/2021**

Aika 27.5.2021, klo 12.00-14.00

Paikka videoneuvottelu

Läsnä		Läsnä	Poissa
	Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons	x	
	Erityisasiantuntija Teemu Luukko		x
	Hätäkeskusylitarkastaja Juha-Veli Frantti	x	
	Johtava asiantuntija Aino Salmi	x	
	Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus	x	
	Yksikön päällikkö Jussi Napola	x	
	Erityisasiantuntija Lasse Ilkka	x	
	Lakimies Miia Tukia	x	
	Johtokeskuksen päällikkö Lasse Matilainen	x	
	Poliisitarkastaja Konsta Arvelin	x	
	Koulutusjohtaja Minna Hirvonen	x	
	Pelastusjohtaja Esa Pulkkinen	x	
	Pelastuspäällikkö Jukka Kangasvieri	x	
	Johtava asiantuntija Tanja Ulvinen		x
	Erityisasiantuntija Anni Pöyry	x	

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin kokoukseen klo 12.00.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Pykäläluonnoksen käsittely

Käytiin läpi puheenjohtajan laatimat pykäläluonnokset. Luonnostelluista pykälistä nousi esiin seuraavia seikkoja:

2 a § Määritelmät

Hätäilmoituksen määritelmän osalta keskusteltiin siitä, tuleeko hätäviestipalvelun mahdollistaa ilmoituksentekijän ja vastaanottajan vuorovaikutus ja onko hätäilmoituksen tekotapojen osalta

Postiosoite Postadress Postal Address Sisäministeriö	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
PL 26 00023 Valtioneuvosto	Kirkkokatu 12 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		

tarvetta asetuksenantovaltuutukselle. Automaattisten ilmoituslaitteiden hälytykset eivät mahdollista vuorovaikutusta ilmoituksen tekijän ja vastaanottajan välillä, mutta viranomaisten tulee reagoida näihin ilmoituksiin. Poliisihallituksen edustaja nosti esiin, että hätäilmoituksen tekotapojen olisi syytä olla erikseen hyväksytyt esimerkiksi asetuksessa.

Keskusteltiin rajavartiolaitoksen roolista hätäkeskusviranomaisten joukossa: kuuluuko rajavartiolaitos hätäkeskusviranomaisiin vai onko tarve pitää erillään. Rajavartiolaitoksen edustajan näkemyksen mukaan rajavartiolaitos on erillinen hätäkeskusviranomaisista ja tämä tulee jatkossakin huomioida hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain soveltamisala määrittää toimialat ja rajavartiolaitoksen rooli on tukea hätäkeskusviranomaisia näiden hoitaessa tehtäviään ympäristössä, jossa rajavartiolaitos toimii.

Hätäkeskuslaitoksen edustaja nosti esiin näkemyksen siitä, että jaottelusta *kiireelliset tukipalvelut – muut tukipalvelut* voitaisiin luopua ja ne voitaisiin yhdistää *tukipalveluiksi*. Laitoksen näkemyksen mukaan sen velvollisuus tukipalveluiden tuottamiseen tulisi koskea ainoastaan hätäkeskustalouteen liittyviin tukipalveluihin. Poliisihallituksen edustaja toi esiin, että poliisin erilaiset tarkastuskäynnit eivät ole hätäkeskustoimintaa, mutta niihin liittyy usein tukipalveluiden tarvetta, jonka vuoksi kahtiajako (velvoittavat – valinnaiset) on perusteltua. Yhdistämiseen voi liittyä myös muita haasteita.

Keskusteltiin *viranomaisten oma-aloitteisista tehtävistä*. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan hätäkeskustietojärjestelmään kirjattavien viranomaisten oma-aloitteisten tehtävien tulee liittyä hätäkeskustalouteen eli hätäkeskustoimintaan. Jos esimerkiksi oma-aloitteinen kuljetustehtävä ei liity hätäkeskustoimintaan, ei sen tietoja tulisi kirjata järjestelmään. Poliisihallituksen edustajan mukaan poliisilla on paljon oma-aloitteisia tehtäviä, kuten vankikuljetuksia. Tehtävät on kirjattu hätäkeskustietojärjestelmään muun muassa siksi, että hätäkutsutoiminteet toimivat järjestelmän kautta ja poliisin resurssit on merkitty järjestelmään. Myös oma-aloitteiset tehtävät vaativat viranomaisten välittömiä toimenpiteitä. Pelastuslaitosten edustajan mukaan pelastustoimen resurssit sidotaan oma-aloitteisiin tehtäviin ja tämä vaikuttaa suoraan hätätehtäviin hälytettäviin resursseihin. Tiettyt tehtävät tulisi voida tuoda järjestelmään, jotta välttyään turhilta päällekkäisiltä hälytyksiltä.

Keskusteltiin siitä, tulisiko *hätätilanne* määritellä laissa erikseen. Iso osa poliisin tehtävistä ei täytä hätätilanteen (esim. meripelastustilanne tai tulipalo) perinteistä määritelmää, mikä tulee huomioida mahdollisessa määritelmässä.

4 § Hätäkeskuslaitoksen tehtävät ja 4 a § Hätäkeskuslaitoksen muut tehtävät

Todettiin, että Hätäkeskuslaitoksen tehtävien osalta tullaan vielä arvioimaan, säädetäänkö kaikista tehtävistä laissa vai onko joistain tehtävistä tarpeen säätää asetustasolla. Sisäministeriön näkemys on, että Hätäkeskuslaitos ei voisi ottaa jatkossa uusia tehtäviä ilman asetus- tai lakimuutosta.

Hätäkeskuslaitoksen edustaja toi esiin tarpeen sisällyttää kouluttaminen Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin. Laitos järjestää hätäkeskuspäivystäjäkursseja, ja pienimuotoisesti myös viranomaisten kenttäjohtajien kouluttamista, ja tähän liittyy on havaittu tietosuojaongelmia.

Luonnostellun 4 a §:n 2 momentin mukaan Hätäkeskuslaitos voi hoitaa pykälässä lueteltuja muita tehtäviä, jos tehtävästä *ei ole haittaa* 4 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Pelastuslaitosten edustaja nosti esiin kysymyksen siitä, kuka arvioi haittaedellytyksen täyttymisen, sillä Hätäkeskuslaitoksen ja toimivaltaisen viranomaisen näkemykset voivat poiketa toisistaan. Todettiin, että asiaa tulisi selkeyttää.

12 § Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

Keskusteltiin siitä, että voimassa olevan lain 12 §:n 1 momentin kohdissa käytetään molempia termejä ”hätäilmoitus” ja ”ilmoitus” ja termit voitaisiin yhdenmukaistaa. Jaottelu ilmoitus >< tehtävä (ks. esimerkiksi 4 kohta) nähtiin tarkoituksenmukaiseksi.

Keskusteltiin siitä, tulisiko johtokeskustoimintaan liittyvistä tehtävistä säätää pykälässä. Poliisihallituksen edustaja ei näe tarkoituksenmukaiseksi määritellä tietyn yksikön toimintaa yksityiskohtaisesti laissa, sillä kysymyksessä on hallinnollinen rakenne. Todettiin, että lain 5 § mahdollistaa eri yksiköiden, kuten johtokeskuksen, perustamisen.

16 § Hätäkeskustietojärjestelmä

Ehdotetulla 16 §:n 2 momentilla on pyritty turvaamaan, että viranomaisten tilannekuvan ja valmiuden ylläpito helpottuu. Ehdotettua pidettiin kannatettavana.

Pelastuslaitosten edustaja toi esiin näkemyksen siitä, että laissa tulee erottaa toisistaan tietojärjestelmä ja henkilörekisteri. Häätäkeskusjärjestelmä on tekninen kokonaisuus, jossa käsitellään eri rekistereiden tietoa. Pelastuslaitokset ovat muissa rekistereissä rekisterinpitäjiä pelastustoimen omien tietojen osalta ja näin tulisi olla myös häätäkeskustietojärjestelmässä.

Häätäkeskuslaitoksen edustajan näkemyksen mukaan häätäkeskustietojärjestelmä on kokonaisuus, jonka sisältämien tietojen johdosta se on myös henkilörekisteri.

16 a § Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Sosiaali- ja terveysministeriön edustajan mukaan toimialalla on ollut epäselvyyttä henkilötietojen käsittelymahdollisuuksista ja ehdotettu pykälä vastaisi tähän.

Poliisihallitus kannatti ehdotettua 3 kohtaa.

16 c § Häätäkeskustietojärjestelmän käyttöoikeus

Voimassa olevan lain 17 §:n 2 momentin mukaan ”Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisen tai viranomaisen tehtäviä hoitava yksikkö tai palveluksessa oleva henkilö saa käsitellä ainoastaan toimialansa tehtävään liittyen, jos se on yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Tietojen käyttäjään ja käsitteijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.” Mainittu kohta koskee nk. varotietoja. Poliisihallituksen edustaja kertoi yleisesti varotiedoista ja keskusteltiin siitä, miksi muita 17 §:n 1 momentin kohtia ei ole erikseen mainittu. Todettiin, että pykälämuotoilu tarkistetaan.

17 § Häätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot

Keskusteltiin siitä, onko kansalaisuuden tallettaminen häätäkeskustietojärjestelmään viranomaisten tehtävien kannalta tarpeellista. Poliisihallituksen edustaja toi esiin kansalaisuuden olevan olennainen tieto tietyissä poliisin tehtävissä (esim. ilmoitusvelvollisuus ulkoministeriöön ja eri maiden lähetystöihin).

Voimassa olevan lain 18 §:n 3 momentin mukaan tietojen tallettaja vastaa tallettamiensa tietojen *luotettavuudesta* ja ajantasaisuudesta. Luotettavuuden sijaan tarkoituksenmukaisempi ilmaisu voisi olla esimerkiksi ”oikeellisuudesta”.

20 § Muun viranomaisen tiedonsaantioikeus

Luonnostellun 3 momentin mukaan aluehallintovirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada häätäkeskustietojärjestelmästä valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot. Poliisihallitus nosti esiin huomion siitä, että aluehallintovirastojen tiedonsaantioikeus tulee koskea vain niiden toimialan tietoja.

Sovittiin, että puheenjohtaja toimittaa viikon 22 aikana työryhmän jäsenille korjatun version pykäläluonnoksista ja jäsenet toimittavat kirjallisesti pykäläkohtaiset huomionsa **15.7.2021 mennessä**. Häätäkeskuslaitosta pyydettiin samalla toimittamaan perustelut luonnoksen 4 a §:n 2 momentin 2-7 kohtien osalta eli kertomaan minkä takia on perusteltua, että Häätäkeskuslaitos hoitaisi kyseessä olevat tehtävät ja mitä se käytännössä tarkoittaisi.

5. Muut asiat

Esille ei tullut muita asioita.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään syksyllä myöhemmin ilmoitettuna ajankohtana. Puheenjohtaja pyysi työryhmän jäseniä täyttämään aiemmin toimitetun syksyn kokousajankohtiin liittyvän kyselyn mahdollisimman pian.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 14.00.

Puheenjohtaja Annika Parsons

Erytisasiantuntija Anni Pöyry

Jakelu Työryhmän jäsenet